

Sp. zn. 2121/2017/VOP/MST
Č. j. KVOP-19098/2018
Datum 2. května 2018

Vážený pan
JUDr. Milan Kučera, Ph.D.
ředitel
Krajský úřad Jihočeského kraje
U Zimního stadionu 1952/2
370 01 České Budějovice

Vážený pane řediteli,

obracím se na Vás v souvislosti se šetřením, které jsem zahájil na základě podnětu paní A., bytem xxx (dále jen „stěžovatelka“). V průběhu šetření jsem se zabýval postupem Městského úřadu Vimperk (dále také „vodoprávní úřad“), který posuzoval existenci ochranného pásma vodního zdroje na pozemcích ve vlastnictví stěžovatelky. Jednalo se o pozemky p. č. Z a p. č. X v k. ú. Y¹.

Dosavadní průběh šetření

Stěžovatelka v letech 2015–2017 několikrát požádala vodoprávní úřad o potvrzení, že na jejím pozemku p. č. Z se ochranné pásmo vodního zdroje I. stupně nenachází, neboť se na tomto pozemku nenachází žádný vodní zdroj, k jehož zabezpečení by mělo ochranné pásmo I. stupně sloužit. Vodoprávní úřad rovněž požádala o zrušení ochranného pásma I. a II. stupně, které bylo zřízeno k ochraně vodního zdroje nacházejícího se na pozemku p. č. W. Tímto zdrojem je studna sloužící k zásobování areálu Zemědělského družstva C. Podle tvrzení stěžovatelky se však nejedná o studnu, nýbrž o revizní šachtu melioračního zařízení, z níž je odebírána znečištěná, nikoliv pitná voda. Takový vodní zdroj nevyžaduje zabezpečení v podobě ochranného pásma.

Dne 12. 7. 2017 jsem vydal zprávu o šetření, v níž jsem dospěl k závěru, že vodoprávní úřad posoudil existenci ochranného pásma vodního zdroje správně. Ochranné pásmo I. stupně na pozemku p. č. Z a ochranné pásmo II. stupně na pozemku p. č. X skutečně existují. Tato ochranná pásma byla zřízena již v roce 1993 rozhodnutím Okresního úřadu Prachatice² a nebyla dosud zrušena. Vodoprávní úřad se však neseznámil se skutečným stavem v místě, kde se má na pozemku p. č. Z nacházet vodní zdroj, k jehož zabezpečení bylo ochranné pásmo stanoveno. Vodoprávní úřad se tak nemohl kvalifikovaně vyjádřit k návrhu stěžovatelky, aby bylo ochranné pásmo kvůli neexistenci chráněného vodního zdroje zrušeno.

1 Všechny pozemky se nacházejí v tomto katastrálním území, proto již v dalším textu nebudu jeho název uvádět.

2 Rozhodnutí Okresního úřadu Prachatice ze dne 26. 1. 1993, č. j. Vod 231/2-163/93.

Vodoprávní úřad na mou zprávu o šetření odpověděl³, že podle jeho evidence bylo na pozemku p. č. W stanoveno ochranné pásmo vodního zdroje I. stupně. Vodoprávní úřad provedl podrobnou rekognoskaci terénu a vodní zdroj lokalizoval na souřadnicích XXXXXXXXXXXX, tedy na pozemku p. č. W⁴. Po porovnání výsledků místního šetření s územně plánovací dokumentací vodoprávní úřad zjistil, že ochranné pásmo I. stupně, které bylo rozhodnutím Okresního úřadu Prachatice v roce 1993 zřízeno, je v Územním plánu obce B. zakresleno chybně. Sdělil, že územní plán bude proto před koncem roku 2017 pozměněn, aby v něm bylo ochranné pásmo I. stupně zakresleno na pozemku p. č. W, uvnitř ochranného pásma II. stupně. Kromě toho vodoprávní úřad dodal, že rozhodnutím Okresního úřadu Prachatice bylo v roce 1993 zřízeno rovněž ochranné pásmo II. stupně, jehož rozsah a podmínky zůstávají v platnosti.

Tyto kroky vodoprávního úřadu jsem nepovažoval za dostatečné, proto jsem dne 30. 8. 2017 vydal závěrečné stanovisko a vodoprávnímu úřadu jsem navrhl, aby:

- (1) Podle § 172 odst. 1 správního řádu⁵ zahájil řízení o zrušení či změně ochranného pásma vodního zdroje I. stupně za účelem jeho odstranění z pozemku p. č. Z.
- (2) Posoudil, zda ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně na pozemcích p. č. Z a X naplňuje účel stanovený § 30 odst. 1 vodního zákona⁶. Pokud nikoliv, navrhl jsem, aby vodoprávní úřad v řízení, které podle bodu (1) zahájí, rozhodl rovněž o odstranění ochranného pásma vodního zdroje II. stupně, které se na pozemcích p. č. Z a X nachází.

Vodoprávní úřad mi odpověděl dne 30. 10. 2017.⁷ Sdělil, že na základě geodetického zaměření vodního zdroje a ochranného pásma I. stupně zahájil řízení o návrhu opatření obecné povahy a že v tomto procesu budou upřesněny souřadnice ochranného pásma I. stupně.

Dále uvedl, že pro vodní zdroj na pozemku p. č. U, který se v dané lokalitě také nachází, stanovil Okresní národní výbor Prachatice rozhodnutím z roku 1989⁸ ochranné pásmo II. stupně. Rozhodnutím Okresního úřadu Prachatice bylo v roce 1993 stanoveno ochranné pásmo pro vodní zdroj nacházející se na pozemku p. č. W. Ochranné pásmo II. stupně, stanovené v roce 1993, zahrnuje pozemky p. č. W, p. č. X a také pozemky, na kterých bylo vyhlášeno ochranné pásmo II. stupně v roce 1989. Platnost ochranného pásma II. stupně, stanoveného v roce 1989, byla rozhodnutím Okresního úřadu Prachatice z roku 1993 rozšířena i na vodní zdroj nacházející se na pozemku p. č. W. Na základě těchto informací vodoprávní úřad posoudil současný rozsah ochranného pásma vodního zdroje II. stupně. Sdělil, že vodní zdroje na pozemku p. č. U a pozemku p. č. W jsou od sebe vzdáleny 120 m

3 Sdělení vodoprávního úřadu ze dne 26. 7. 2017, č. j. MUVPK-ŽP 20056/17-LAJ.

4 Tento pozemek je ve vlastnictví pana D., yyy.

5 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

6 Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

7 Sdělení vodoprávního úřadu ze dne 30. 10. 2017, č. j. MUVPK-ŽP 25037/17-LAJ.

8 Rozhodnutí Okresního národního výboru Prachatice ze dne 18. 8. 1989, č. j. Vod.235-1601/89.

a tvoří jeden ucelený spádový gradient zvodnění v této oblasti. Z tohoto důvodu podle názoru vodoprávního úřadu tvoří ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně jeden celek sloužící k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních vod využívaných nebo využitelných pro zásobování vodou. Vodoprávní úřad neshledal žádné závažné důvody, které by vedly k tomu, že by měl ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně změnit nebo zrušit. Doplnil, že z obou vodních zdrojů je odebírána podzemní voda a stanovená ochranná pásma jsou veřejným zájmem.

Závěrečné hodnocení

Podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv⁹ je nyní mým úkolem posoudit, zda vodoprávní úřad dostatečně napravil pochybení, která jsem v jeho činnosti shledal. Domnívám se, že tomu tak není.

Podle § 30 odst. 1 vodního zákona platí, že k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod **využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou** s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok a **zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody** stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy. Vodoprávní úřad může ze závažných důvodů ochranné pásmo změnit, popřípadě je zrušit.

Podle § 30 odst. 9 vodního zákona **odpadne-li důvod ochrany**, vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo na návrh **rozhodne o zrušení ochranného pásma**.

Podle odborné literatury je důvod ochrany zapotřebí vykládat ve vztahu k účelu, pro který jsou ochranná pásma vodních zdrojů stanovována. Pokud vodní zdroj přestane být pro zásobování pitnou vodou využíván či pokud přestane být k tomuto účelu využitelný, lze hovořit o důvodu odpadnutí ochrany vodního zdroje a mělo by dojít ke zrušení ochranného pásma.¹⁰ Žádné informace nesvědčí o tom, že by vodní zdroj na pozemku p. č. 547/1 byl využíván k výrobě balené kojenecké vody nebo pramenité vody. V dalším textu se proto soustředím výlučně na otázku užívání vodního zdroje k zásobování pitnou vodou.

Vodoprávní úřad netvrdí, že by se ve vodním zdroji na pozemku p. č. W nacházela pitná voda, jejíž ochranu by mělo předmětné ochranné pásmo zajišťovat. Doklady o tom, že se ve vodním zdroji nachází pitná voda, nedoložil ani odběratel, tj. Zemědělské družstvo C. V oznámení ze dne 5. 9. 2017, které toto družstvo zaslalo vodoprávnímu úřadu, sice uvedlo, že z vodního zdroje na pozemku p. č. W je zásobován areál, v němž je nutno zajistit celoroční zásobování pitnou vodou, ke svému oznámení však nepřiložilo žádný doklad o tom, že ve vodním zdroji se pitná voda skutečně nachází.

Souhlasím s vodoprávním úřadem, že ochranná pásma vodních zdrojů jsou stanovována ve veřejném zájmu. Tím je legitimováno omezení vlastnického práva k pozemkům, na nichž se ochranné pásmo nachází. Stěžovatelka však vznesla námitku, že vodní zdroj na pozemku

9 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

10 Str. 101 in HORÁČEK, Zdeněk. *Vodní zákon: s aktualizovaným podrobným komentářem po roce účinnosti nového občanského zákoníku k 15. 3. 2015*. III. vydání. Praha: Soudy, 2015. Paragrafy do kapsy. ISBN 978-80-86846-57-6.

p. č. W je ve skutečnosti revizní šachtou melioračního díla, z níž je odebírána znečištěná, nikoliv pitná voda.¹¹ Neplní-li ochranné pásmo účel, k němuž bylo zřízeno, neboť vodní zdroj není k zásobování pitnou vodou využíván a není ani k tomuto účelu využitelný, není důvod, aby ochranné pásmo nadále existovalo, a omezovalo tak vlastnická práva k dotčeným pozemkům. V tom případě totiž absentuje i veřejný zájem, kvůli němuž bylo ochranné pásmo stanoveno.

V tuto chvíli nelze trvat na tom, aby vodoprávní úřad bez dalších důkazů ochranné pásmo zrušil. Stejně jako nebylo prokázáno, že ve vodním zdroji se pitná voda nachází, nebylo dosud ani spolehlivě prokázáno to, že by vodní zdroj pro zásobování pitnou vodou využitelný nebyl. Není však v mých možnostech tyto skutečnosti ověřit. Ani po stěžovateli nelze žádat, aby z vodního zdroje v cizím vlastnictví nechala odebrat vodu a zajistila rozbor, zda se jedná o vodu pitnou. Povinnost prokázat, že se ve vodním zdroji nachází pitná voda, mělo v první řadě Zemědělské družstvo C., když dne 18. 9. 2017 požádalo vodoprávní úřad o stanovení nebo změnu ochranného pásma vodního zdroje. Nebyl-li potřebný doklad o kvalitě vody přiložen, měl vodoprávní úřad vyzvat žadatele, aby jej předložil dodatečně. **Pokud tak neučinil, je nyní na něm, aby tuto skutečnost prověřil.** Podle § 110 odst. 3 vodního zákona si vodoprávní úřad může při provádění vodoprávního dozoru vyžádat spolupráci subjektů sledujících jakost a zdravotní nezávadnost vod.

Tímto způsobem lze zjistit, zda důvod ochrany vodního zdroje na pozemku p. č. W odpadl, či nikoliv. Pokud by totiž nastala situace, předvídaná v ustanovení § 30 odst. 9 vodního zákona, důvod ochrany vodního zdroje na pozemku p. č. W by odpadl, a vodoprávní úřad by přesto ochranné pásmo nezrušil, dopustil by se nečinnosti, jejíž odstranění by mohl zajistit svým zásahem nadřízený úřad (§ 6 odst. 1 správního řádu).

Z dostupných podkladů, zejména z rozhodnutí, jimiž byla v letech 1989 a 1993 ochranná pásma k vodním zdrojům na pozemcích p. č. U a W zřízena, nevyplývá, že by ochranné pásmo II. stupně vodního zdroje na pozemku p. č. W bylo stanoveno i za účelem ochrany vodního zdroje nacházejícího se na pozemku p. č. U. V rozhodnutí z roku 1993 se hovoří pouze o tom, že „*ochranné pásmo II zahrnuje pozemky č. W, X a dále pozemky, na kterých již bylo vyhlášeno PHO II v souvislosti s odběrem pro společnost F. rozhodnutím*“ z roku 1989. Z hydrogeologického posudku, který vypracovala v roce 2008 společnost E., s. r. o.,¹² vyplývá, že ochranné pásmo obecního vodního zdroje (na pozemku p. č. U) končí na druhé straně bezejmenného potoka a že **vzájemné ovlivnění obou vodních zdrojů (Zemědělského družstva C. a obecního zdroje) společnost E., s. r. o., nepředpokládá.**

Závěr

V průběhu mého šetření nedošlo k odstranění problému spočívajícího v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, z něhož Městský úřad Vimperk při své činnosti vycházel.

11 Stěžovatelka vycházela z dokumentu „Posouzení geologických a hydrogeologických poměrů v lokalitě E. č. aaa, ze srpna 2016“, v němž RNDr. C., xxx, hovoří o tom, že studna na pozemku p. č. W slouží k odběru povrchové vody pocházející z blízkého vodního toku.

12 Společnost E., dříve se sídlem www, dnes se vvv, vypracovala v lednu roku 2008 hydrogeologický posudek a pasport studny, z níž je zásobován areál Zemědělského družstva C.

Skutečný stav věci nebyl dosud zjištěn v takovém rozsahu, aby bylo možno přiklonit se k závěru, že důvody pro existenci ochranného pásma vodního zdroje na pozemku p. č. W nadále existují, či zda naopak nastaly důvody k tomu, aby bylo ochranné pásmo v souladu s § 30 odst. 9 vodního zákona zrušeno.

Podle ustanovení § 20 odst. 2 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv proto své šetření uzavírám vyrozuměním nadřízeného úřadu – Krajského úřadu Jihočeského kraje. Dovoluji si požádat, aby Krajský úřad Jihočeského kraje vedl podřízený vodoprávní úřad nejprve ke zjištění skutečného stavu věci a poté k vyvození odpovídajících opatření – buď tedy k uzavření věci s tím, že ochranné pásmo i nadále plní zákonem stanovený účel, nebo, v opačném případě, k zahájení procesu podle § 172 odst. 1 správního řádu vedoucího ke zrušení ochranného pásma.

Prosím, abych byl do 30 dnů vyrozuměn o krocích, které v této záležitosti Krajský úřad Jihočeského kraje učinil.

Za vyhovění mojí žádosti již nyní děkuji.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Přílohy

Zpráva o šetření

Závěrečné stanovisko